

Educació, sostenibilitat i consum**2012/2013**

Codi: 101639

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Graduat en Educació social	827 Graduat en Educació social	OT	0	0
2500261 Graduat en Pedagogia	825 Graduat en Pedagogia	OT	0	0
2500797 Graduat en Educació infantil	847 Graduat en Educació infantil	OT	0	0
2500798 Graduat en Educació Primària	896 Graduat en Educació Primària	OT	0	0

Professor de contacte

Nom: Merce Junyent Pubill

Correu electrònic: Merce.Junyent@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits d'accès.

Objectius

En concloure el primer decenni del segle XXI, el món afronta reptes i problemes importants, complexos i interrelacionats, que afecten els estils de vida, els valors i el desenvolupament. Els desafiaments sorgeixen de valors que han creat, i creen, societats insostenibles. Disposem del coneixement, la tecnologia i les competències necessàries per invertir la situació, per tant cal mobilitzar el nostre potencial per aprofitar totes les oportunitats de millorar l'acció i propiciar els canvis. L'educació és clau en aquest procés de transformació. Una educació d'aquest tipus ha de ser de tal qualitat, que faciliti la clarificació de valors, l'adquisició de coneixements, el desenvolupament d'aptituds i competències necessàries per tal de participar en la transformació positiva de la societat. Mitjançant l'educació i l'aprenentatge al llarg de tota la vida, podrem forjar estils de vida basats en la justícia social i econòmica, la seguretat alimentària, el consum responsable, la integritat ecològica, els mitjans de vida sostenibles, el respecte cap a totes les formes de vida i valors sòlids que fomentin la cohesió social, la democràcia i l'acció col·lectiva.

L'Educació per a la Sostenibilitat (ES) ha de prendre aquest repte i posar en relleu la interdependència entre el medi ambient, l'economia, la societat i la diversitat cultural, des de l'àmbit local fins al mundial, i tenir en compte la dimensió del temps (el passat, el present i el futur)

L'Educació per a la Sostenibilitat requereix d'estructures complexes, ja que hi ha múltiples vincles que la conformen, vincles entre qualitat ambiental, igualtat, drets humans, pau, equitat, solidaritat, etc. L'educació per a la sostenibilitat ha de convidar a introduir-nos en la cultura de la complexitat, en l'ús del pensament crític per a l'exploració i el repte, en la clarificació dels valors, a reflexionar sobre el valor de l'acció, la participació i la col·laboració. posar posar l'accent en els enfocaments creatius i crítics, la reflexió a llarg termini, la innovació i l'autonomia per afrontar la incertesa i solucionar problemes i situacions complexes.

- Explorar i analitzar la relació Educació, Sostenibilitat i Consum
- Conèixer el marc conceptual i metodològic de l'Educació per a la Sostenibilitat
- Reconèixer la importància i la necessitat d'endegar processos d'Educació per a la Sostenibilitat en diversos contextos educatius (formal, no formal, informal) i des del marc de la complexitat
- Conèixer les implicacions de l'Educació per a la Sostenibilitat en relació a les competències

professionals

- Analitzar processos d'Educació per a la Sostenibilitat en base a criteris de qualitat
- Aproximar-se al disseny, elaboració i avaluació de projectes i/o materials didàctics en Educació per a la sostenibilitat i educació en el consum responsable

Competències

- Analitzar i incorporar de manera crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Elaborar propostes didàctiques en relació amb la interacció ciència, tècnica, societat i desenvolupament sostenible.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'investigació i l'activitat professional
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional
- Identificar plantejaments i problemes educatius, indagar sobre ells: obtenir, registrar, tractar i interpretar informació rellevant per emetre judicis argumentats que permetin millorar la pràctica educativa i formativa.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans
- Promoure l'interès i el respecte pel medi natural, social i cultural a través de projectes didàctics adequats.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar el pensament sistèmic en l'anàlisi de problemes i temàtiques ambientals.
2. Practicar una visió dialògica davant posicions antagoniques relacionades amb els problemes ambientals
3. Practicar una visió dialògica davant posicions antagoniques relacionades amb els problemes ambientals.
4. Reconèixer els diferents models de sostenibilitat en les propostes educatives.
5. Ser capaç d'establir vincles entre coneixement i accions ambientals i de consum sostenibles.

Continguts

- De l'Educació Ambiental a l'Educació per a la Sostenibilitat: perspectiva històrica, evolució i cartografia de diversos corrents
- Educació per a la sostenibilitat: finalitat, objectius, components clau i enfocaments metodològics
- La dimensió de futurs en Educació per a la Sostenibilitat
- Estratègies en educació per a la sostenibilitat en diferents àmbits d'intervenció: educació formal, no formal i informal
- Pensament complex i educació per a la sostenibilitat i el consum
- Criteris de qualitat en Educació per a la Sostenibilitat
- Competències professionals en Educació per a la Sostenibilitat
- Disseny, elaboració i avaluació d'un projecte o material didàctic en educació per a la sostenibilitat i/o educació en el consum

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura. S'han diversificat els tipus d'activitats per garantir l'atenció a la diversitat i la connexió entre l'alumnat i les competències des de les dimensions individual i grupal i des del treball fora de l'aula i activitats de treball a l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	35	1,4	
Treball de camp	10	0,4	
Tipus: Supervisades			
Espai de treball en grups reduïts tutoritzat pel professorat per fer l'anàlisi o l'elaboració d'activitats i/o materials curriculars, l'estudi i/o resolució de casos, activitats de camp i/o laboratori, per aprofundir en les temàtiques proposades.	21	0,84	
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de lectures, propostes d'innovació didàctica, disseny d'activitats, realització d'informes, anàlisi i resolució de casos	75	3	1, 2, 3, 4, 4, 5, 5

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant l'assistència a les classes és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'una sessió. Per aprovar l'assignatura cal obtenir un mínim de cinc en cadascun dels blocs d'activitats.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen presencial individual	40%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 4, 5, 5
Treball en grup cooperatiu	50%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 4, 5, 5
Treball i participació individual	10%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 4, 5, 5

Bibliografia

- Bauman, Z. (2007): Temps líquids, Viure en una època d'incertesa. Barcelona: Viena Edicions.
- Beck, U. (2002). La sociedad del riesgo global. Madrid: Siglo Veintiuno de España Editores.
- Berlanga, S. (2011) La educación del consumidor en el aula, en la familia y en la sociedad. Zaragoza, Mira Editores
- Bonil, J. (2010) Nuevas oportunidades para la educación del consumo, Cuadernos de Pedagogía, 383, 49-51
- Bonil, J.; Junyent, M.; Pujol, R.M. (2010) "Educación para la Sostenibilidad desde la perspectiva de la complejidad". Revista Eureka sobre Enseñanza y Divulgación de las Ciencias, 7, Nº Extraordinario, 198-215
- Feliu, M.; Pomar, A.; Vidal, A. (2011) *Fora de classe. Guia de criteris de qualitat per a les activitats d'educació ambiental*. Barcelona: SCEA Societat Catalana d'Educació Ambiental ecològica. Barcelona: Columna.
- García, J.E. (2004) Los contenidos de la Educación Ambiental: una reflexión desde la perspectiva de la complejidad.

Investigación en la Escuela, 53, 31-51.

Junyent, M.; Geli, A.M. y Arbat, E. (Eds.) (2003). Proceso de caracterización de la Ambientalización Curricular de los Estudios Universitarios. Girona: Universitat de Girona - Red ACES.

Sauvé. L. (2004) "Una cartografía de corrientes en educación ambiental" en M. Sato, I. Carvalho (orgs), *A pesquisa em educação ambiental: cartografias de uma identidade narrativa em formação*. Porto Alegre: Artmed.

Izquierdo, M.; Espinet, M.; Bonil, J. y Pujol, R.M. (2004). Ciencia escolar y complejidad. *Investigación en la escuela*, 53, 21-29.

Mayer, M. (2002). Ciudadanos del barrio y del planeta. En F. Imbernon, (Coord). *Cinco ciudadanía para una nueva educación*, 83-104. Barcelona: Graó.

Mayor Zaragoza, F. (2009). La problemática de la sostenibilidad en un mundo globalizado. *Revista de Educación*. Número extraordinario, 25-52. Madrid: Ministerio de Educación.

Pujol, R.M. (1996), *Educación y Consumo*, Barcelona, Horsorri.

Pujol, R.M. (2000) *Ambientalització i escola*. *Perspectiva Escolar*, 235, 2-7

Tilbury, D.; Wortman, D. (2004) *Engaging people in sustainability*. Commission on Education and Communication, IUCN, Gland, Switzerland and Cambridge, UK.

Economic Commission for Europe (2011) *Learning for the future: Competences in Education for Sustainable Development*. United Nations Economic Commission for Europe Steering Committee on Education for Sustainable Development. ECE/CEP/AC.13/2011/6

Terradas, J. (2005). *Biografía del món: de l'origen de la vida al col·lapse*

Enllaços web:

<http://www.uab.cat/mediambient/>

<http://www.ensi.org/>

www.unescocat.org

<http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/education-for-sustainable-dev>

<http://www.unesco.org/education/tlsf/>